

amfoter anyag: olyan anyag, amely a körülményektől függően savként, vagy bázisként viselkedik

autoprotolízis: adott anyag molekulái között protonátmenettel járó megfordítható reakció zajlik le

bázis: olyan anyag, amely H^+ -iont vesz fel a kémiai folyamat során

bázisos disszociáció állandó (K_b): az $X + H^+ \rightleftharpoons HX^+$ kémiai folyamat egyensúlyi állandója (X^- bázis)

bomlás: olyan kémiai folyamat, amely során egy anyagból több anyag keletkezik

Brönsted sav-bázis elmélete: sav: protondonor; bázis: protonakceptor

csapadék: olyan rosszul oldódó szilárd anyag, amely az oldatban végbemenő reakció során keletkezik

disszociáció: megfordítható bomlás

egyesülés: olyan kémiai reakció, amely során két vagy több anyagból egy anyag keletkezik

elektrolit: olyan anyag, amely oldatában ionokra esik szét, és így képes az elektromos áram vezetésére

elektrolitos disszociáció: az oldódás során olyan megfordítható bomlás történik, amelyben ionok keletkeznek

elemek redukáló sora: az elemekre jellemző redoxirendszerek redoxipotenciáljából összeállított sorozat; segítségével meghatározhatjuk egy redoxireakcióban az elektronátmenet irányát

erős sav: olyan sav, amelynek H^+ -ion leadó képessége nagy; K_s értéke nagy

fenolftalein: gyakran használatos sav-bázis indikátor; savas és semleges közegben színtelen, lúgos közegben piros, erősen lúgos közegben újra színtelen

gyenge sav: olyan sav, amelynek H^+ -ion leadó képessége kicsi; K_s értéke kicsi

hidrolízis: egy vegyület (pl. só, észter) sav-bázis reakciója a vízzel.

hidroxidion: OH^- -ion

indikátor: olyan anyag, amely színével, színváltozásával jelzi a vizsgálandó oldat valamilyen jellemzőjét (elsősorban kémhatását)

kémhatás: az oldat sav-bázis jellege

konjugált sav-bázis párok: összetartozó kémiai részecskék, amelyek H^+ -ion leadásával-felvételével egymásba tudnak alakulni.

közömbösítés: sav és bázis egymással való reakciója

lakmusz: gyakran használatos sav-bázis indikátor; savas közegben piros, lúgos közegben kék

lúg: más szóval bázis, azaz protonfelvételre képes anyag

lúgos kémhatás: az oldatban $[H_3O^+] < [OH^-]$; azaz: standard állapotban $7,0 < pH < 14,0$

névleges töltés: a kémiaiilag kötött atomhoz a ΔEN alapján rendelt töltés

oxidáció: a kémiai reakció azon részfolyamata, amely elektronleadással jár

oxidációs szám: a kémiaiilag kötött atom valódi vagy névleges töltése, amelyet az EN-értékek alapján rendelünk hozzá; az egyenletrendezésben van fontos szerepe

oxidálószer: olyan anyag, amely reakciópartnerét oxidációra készíti

oxóniumion: H_3O^+ -ion

pH: az oldat savasságának mérőszáma; definíciója: $pH = -\lg [H_3O^+]$

protolitikus (sav-bázis) reakció: olyan kémiai folyamat, amely H^+ -ion átmenettel jár

redoxireakció: olyan kémiai folyamat, amely elektronátmenettel jár

redukálószer: olyan anyag, amely reakciópartnerét redukcióra készíti

redukció: a kémiai reakció azon részfolyamata, amely elektronfelvétellel jár

sav: olyan anyag, amely H^+ -iont ad le a kémiai folyamat során

savak és bázisok erőssége: a H^+ -ion leadó, illetve a H^+ -ion felvevő képesség mértéke; számszerű megadása K_s és K_b értékével

savak és bázisok értékűsége: az adott sav hány H^+ -ion leadására, illetve az adott bázis hány H^+ -ion felvételére képes

savanhidrid: olyan oxigéntartalmú vegyület, amely vízzel való reakciójában sav képződik (pl. CO_2 , SO_3 , NO_2)

savas kémhatás: az oldatban $[H_3O^+] > [OH^-]$; azaz: standard állapotban $0,0 < pH < 7,0$

savi disszociáció állandó (K_s): a sav és a víz egyensúlyi reakciójára felírt kifejezésben állandónak tekintjük a $[H_2O]$ -ját és K -val összeszorozva egy új állandót (K_s) kapunk.

semleges kémhatás: az oldatban $[H_3O^+] = [OH^-]$; azaz: standard állapotban $pH = 7,0$

semlegesítés: sav és lúg reakciója, amely során semleges kémhatású sóoldat keletkezik

só hidrolízise: a só elektrolitos disszociációja során keletkező ionok valamelyike sav-bázis reakcióba lép a vízzel.

valódi töltés: az ion (egyszerű vagy összetett) töltése.

vízionszorzat: $K_v = [H_3O^+] \cdot [OH^-] = 10^{-14}$ (25 °C-on)